

FERRAN ZURRIAGA

És que sempre somreia. Sempre-semple. Parlava amb una serenitat de les que no se solen prodigar. Entrava a la llibreria sense fer gens de soroll i quan te n'adonaves potser ja feia una estona que s'estava allà, observant discretíssimament el món, els ulls ríolers, i aleshores saludava i treia un paperet o una llibreta, una mena d'agenda (la meva memòria fatal) i amb lletra menuda hi veies anotats els títols que volia.

Aquest ordre senzill de les coses.

I el somriure.

S'ha mort Ferran Zurriaga, mestre, impulsor del moviment de renovació pedagògica, activista incansable a favor de la llengua i del país, i en recordo, sobretot, el somriure.

Activista, he escrit, i suposo que és això. Moltes més coses, però això: un home conscient que actua per tal de propiciar que al seu voltant hi passin coses positives. Que si no hi són, afavoreix que hi siguin: ajuda, impulsa, fa. Un d'aquells discrets imprescindibles que ens han forjat el país, que ens l'han salvat de la desfeta i ens l'han deixat, com deia l'Ovidi Montllor, "una mica més arreglat que no era". Amb tantes coses pendents encara però més arreglat.

Zurriaga devia ser mestre abans de saber que ho era. Mestre de cap a peus. Dels que si estudien magisteri en un context de franquisme rampant, de seguida cerquen també altres camins per a poder formar-se i compartir: els cursos de valencià de Lo Rat Penat, el jovent que s'hi agombola i les tertúlies i els balls, els fils que els uneixen amb la gent de l'Aula Ausiàs March que batega a la Universitat de València, la revista

Diàleg, la revista *Escola*, la creació de la Secció Pedagògica de Lo Rat Penat, el primer Aplec de la Joventut del País Valencià, el naixement de partits (la famosa Mosca o el Partit Socialista Valencià —l'inicial, no pas la cosa que hi ha ara)... i el descobriment de l'Escola Moderna. Que són les lectures i les intuïcions i, també, un viatge providencial a l'occitana Arieja del bracet del moviment europeu d'objectors de consciència que el posa en contacte amb la pedagogia de Célestin Freinet: text lliure, dibuix lliure, correspondència, impremta, condensa en un dels seus estudis sobre el freinetisme valencià el mestre i escriptor i amic de Zurriaga, Alfred Ramos, és a dir, "una escola oberta a la vida, nascuda a partir de les necessitats i les experiències reals dels infants, que respecta els processos naturals i on hi ha una actitud constant d'observació i de recerca".

La formació permanent. La cooperació. Noms singulars que s'escriuen en plural perquè han fet xarxa: Ferran Zurriaga i Carme Miquel, i Adela Costa i Enric Alcoriza i Roser Santolària i Pilar Calatayud i Pilar Vela i Pilar Aguilar i Joan Tortajada i Gaspar Izquierdo i Ismael Blasco i Maria Conca i Manuela Rico i Mercè Viana i me'n deixaré tants, quina injustícia, però prou saben que hi són.

Els amics de Ferran Zurriaga, i la família, la gent que li coneixia les penes que també modelen la humanitat que som, en tindran més gestos, i més tons, i més tot, però jo, des de la superfície de poder-lo atendre i saludar, des de l'admiració pel seu esperançat picar pedra a favor del progrés, en guardo, ara, especialment, sí, el somriure.

**NÚRIA
CADENES**

@ncadenes
Esriptora

**S'ha mort
Ferran Zurriaga,
mestre,
impulsor del
moviment
de renovació
pedagògica,
activista
incansable
a favor de
la llengua
i del país, i
en recordo,
sobretot, el
somriure**